

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

A hazai ipar.

Debreczen, szeptember 30.

A Széll-kormány közgazdasági programja erős körvonalakban bontakozik ki előttünk. Emlékezetes marad Széll Kálmán miniszterelnök szegedi beszéde, melyben a közgazdasági tevékenység midhárom főbb ágazatának érdekeiről és ezen hármass érdekük istápolásának összhangzatoságáról, ennek az összhangnak föltétlen szükségesséről épp oly mély elmével, mint a milyen nagy jóakarattal és céltudatossággal nyilatkozott.

Ez a miniszterelnöki beszéd az egész országban az iparos, a kereskedő- és a gazdakörökben egyaránt igen kedvező és megnyugtató benyomást keltett mindenfelé. Egyszersmind erősödött a remény, hogy a Széll kormány ezt a minden irányban előnyös programját a legszebb sikerrel és eredménynyel végre is fogja hajtani.

Még mindnyájan a szegedi beszéd hatása alatt állunk és annak egyes jelentős vonatkozásaival foglalkozunk, midőn most egy újabb és tüzetes nyilatkozatot, mintegy részletes programot hallunk az iparfejlesztésről a Széll kabinet kereskedelemügyi miniszterétől, a fáradhatatlan tevékenységű Hegedüs Sándortól, kinek Ig-lón elhangzott beszédét bizonyára az egész országban hasonló érdeklődéssel és tanulással fogják olvasni a hazai iparosok.

Ezen az iglői indusztriális kettős ünnepségen Hegedüs Sándor azt az őszinte

kijelentést tette, hogy a kormány intézkedéseinek sikerét maguktól az iparosoktól várja. Aztán itt sokat beszélni egészen felesleges. Itt tenni kell. Mert csak ezeknek az iparosoknak odaadó támogatásával lehet a kormánynak célja érni. Erre nézve pedig mindenképp szükséges, hogy az iparosok megértsék, felfogják a kormány szándékát és célzatait.

Már most, ha ebben a tekintetben bármily kétség fenforoghatott, az Hegedüs Sándor beszédében tett kijelentéseivel teljesen eloszlatta. Ne számítsanak az iparosok arra, hogy a kormány mesterségesen akarja az ipart fejleszteni. A kormány természetes alapokon akar ipart teremteni és természetes erővel akarja azt fejleszteni, hogy az ipar gyökeret verjen és a magyar talajon megéljen a maga erejéből, a maga emberségéből.

Ki kell keresni, meg kell tüzetesen vizsgálni mindenképp: hol és mely vidéknek és mely népességnek melyik iparág felel meg a legjobban. Mely iparághoz van öröklött hajlama vagy kedve, tehetsége az illető vidék lakosságának.

Ez lenne tulajdonképpen az iparterjesztés és iparfejlesztés pszichológiája. Ez alapon történnék meg az iparos hajlamok kifejtése, a talaj szerencsés kiszemelése, hol aztán a propagációtól szép eredményt lehetne várni. Ez a szerencsés körülmények tehát egyik előfeltétele, a legelső tényezője valamely iparág eredményes meghonosításának.

A másik és pedig a leghatásosabb tényező az iparfejlesztés tekintetében a szakképzés és a harmadik az izlés. Feltéve hogy a tőke és a nyers anyag rendelkezésre áll. Nálunk, Magyarországon, majdnem minden képzeletű iparágra nézve nyers anyag bőven található. A sűrű vállalkozási kedv meg azt mutatja, hogy a tőkepenzt is igen szívesen gyűmölcsözhetik nálunk ipari vállalatokban.

De minden iparág életképességének feltétele a kelendőség. Ennek a kelendőségnek titkát kell tehát ellesni. Ez a legfőbb ipari titok. Miként Hegedüs Sándor olyan mély értelemmel kifejezte, az egyes iparágak életképessége ettől függ. Miért is a különböző piacok természetét kell ellesni, mintegy azok gyengéit kell kiszákmányolni a magunk számára. És pedig első sorban a hazai piacot kell megfigyelnünk.

Fejlesszük iparosaink értelmét. Terjesszük közöttük a tudomány vívmányait, a gyakorlati és szakismereteket. Fejlesszük az iparos izlését és az iparosképzést arra irányítsuk, hogy az iparos minél tisztultabb felfogásra jusson, mert ekkor már ő szoktatja rá a fogyasztó közönséget a jó izlésre. Ekkor már meghódította a közönséget és eloglalta a piacot.

A fő dolog azonban mindenesetre az hogy a hazafias szavakat hazafias tettek kövessék.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

Gruberék.

A „Debreczeni Hirlap” eredeti tárczája.

írta:

Szombathy István.

A külváros egyik zug utczájában düledező fakó házak között van a Gruberék boltja. Olyan kis speczeráj, a miben mindent lehet kapni a parányi tüttől az ostornyelig? a szilvalekvártól a szekér kenőcsig.

A bolt a két Gruber fiúé; az öregebbiké meg a fiatalabbiké. Azaz hogy, hamarjában meg se lehetne mondani, melyik az öregebb s melyik a fiatalabb. Egyforma szürke alak mindakettő. — Arcuk pergamenszerű sárga, hosszú ráncokkal átfutva, melyből itt ott buvik elő egy-egy hosszú durva szőrszál a mit egymásközött bajusznak, meg szakálnak esufolnak.

Még a ruhájuk is egyforma. Ugyanabból a szövettől, ugyanazon divat szerint, Isten tudja hány esztendővel ezelőtt csinálta re-mekbe valamelyik szabaduló inas. Azóta mindig hordják. Legalább a mióta én ismerem őket, pedig annak is van már egy pár eszten-

deje, új ruhát még nem láttam rajtuk. Ebbe már beletörődtek, egymáshoz idomultak egészen, úgy, hogy más ruhában tán nem is találóak magukat.

Ebben hasonlítanak ők egymáshoz annyira, hogy a járatlan ember nem is tudná megkülönböztetni őket, ha minden második szavuk ez nem volna: bátyám! öcsém! — Ugy megszokták, úgy megszorotték ők már ezt a két szót, hogy még ha mással beszélnek nek is folyton a bátyámat meg az öcsémet emlegetik.

Valósággal egymáshoz nőtt két alak, elválhatatlanok. Talán egy percig sem voltak távol egymástól. Még a mikor az öregebbik Gruber ezelőtt husz esztendővel megnősült is, akkor sem ment el a fiatalabbik a háztól. Átköltözött a kis oldalszobába s ott gondolkozott a házas élet boldogságán gyönyörűsége ott álmodozott ő is egy kis feleségről. — De hát neki nem lehetett megnősülni, a két nagy szoba a bátyjéknak kellett, az ő szobája meg nagyon kicsi lett volna.

Mikor aztán az öregebbik Gruberékhez eljött a gölya s a csendes kis házat fölverte a fehér bölcsőben heverő kis leányka sírása, akkor végképpen letett a fiatal Gruber a házaságról.

— Gyűjteni kell a vagyont, szokta volt mondani. Tildából nagy leány lesz, kell neki a pénz.

S ettől kezdve a két Gruber fiú még jobban kuporgatta a garast. Kevesebbet adtak mindentől s még így is megcsalták a vevőt, mert a mérleg egyik serpenyőjébe sok, nagyon sok vastag papirosat tettek. — Dehát kellett Tildának! . . .

Mindent és mindent Tildának. Az anyja, az szóba sem jött, mintha nem is létezett volna. A két fiú azt hitte, hogy az asszony is olyan mint ők. Az is úgy szereti Tildát mint ők.

Pedig hát nem szerette úgy. Az asszony a ki, a mint a szomszédasszonyok mondják, gyönyörű sugár asszony volt, hosszú fekete hajjal s olyan fekete szemmel, melyben a pokol, a kárhozat tüze égett, az asszony inkább a pompát, a csillogást szerette.

Azért is ment a Gruber fiúhoz, az hitte, hogy gazdag s lesz pénze a ragyogásra. Elhitette azzal az együgyű, fakó fiúval, hogy ő a szépek királynője szereti. — A Gruber fiú meg hallott valaha valamit a szerelemről elhitte a lány szavát, elvette s aztán — meg szokta, annyira megszokta, hogy talán nem is tudott volna ellenni nélküle.

Október hatodika és a parlament. Kossuth Ferenc indítványa, melyet a Ház hétfői ülésében fog megindokolni, következőleg szól: Október 6-ikán félszázados évfordulója lesz annak, hogy Aradon vértanu-halált halt tizenhárom hős magyar honvédtábornok és Budapesten az első magyar felelős miniszterium elnöke.

Az egész nemzet párt- és vallás különbség nélkül készül leróni hálás megemlékezésének adóját.

A nemzetet alkotmányszerűleg az országgyűlés és a kormány képviselik.

Indítványozom tehát, hogy képviseltesse magát a kormány egyik miniszter által Aradon október 6-án és Budapesten október 7-án a nemzeti kegyelet ünnepén.

A képviselőház a Ház elnökének vezetésével küldöttségileg jelenjék meg a két ünnepen és a képviselőház koszorúját vigye el.

Vonuljon ki a honvédség az első honvéd tábornokok és az első miniszterelnök emléke iránt a tisztelet megadására.

Október 6-án a Ház ülést ne tartson.

Uj főrendek. A főrendiház Goldis József, aradi gör. kel. román püspök, Szécsics Mitrofan bácsi gör. szerb püspökök és Zichy Károly gróf örökös főrendiházi tag neveit a főrendek jegyzékébe pótlólag beiktatta.

A képviselőház állandó igazolási bizottsága Kubinyi Árpád elnöklésével tartott mai ülésében vizsgálat alá vette Bethlen Bálint gróf, Szolnok-Doboka megye bethleni, Fassie Tódor Biharmegye csékei, Ponori Sándor Hunyad megye hátszegi, Vészi József Szeben megye szászsebesi, Vörösmarty Béla Nyitra megye zsámbokréti kerületében megválasztott képviselők megbízóleveleit, illetőleg a megbízólevelektől szolgáló választási jegyzőkönyveket.

Mindezek a megbízólevelek megfelelően a törvény és házszabályok rendelkezéseinek, a bizottság tekintettel arra, hogy a kérvényezhetésre megszabott harmincz nap mind az öt választás óta már eltelt, a bizottság Bethlen Bálint grófot, Fassie Tódort, Ponori Józsefet, Vészi Józsefet és Vörösmarty Bélát véglegesen igazolt képviselők-

Az asszony azonban nem szokott meg. Szenvedélyes, kalandvágyó, szereleméhe szive vágyott el a speczerájából, vágyott oda, hol lehet fényleni, csillogni, hol lehet szédíteni, hódítani.

Egyszer aztán elment. Ott hagyta boltot, az urát, a lányát.

Nagy csapás volt ez mindakét Gruberre. Még Tildát is feledteté velök pár napra.

— Elment, itthagytott téged, Tildát, a boltot, engem, — mondá a fiatalabbik, — bizony bátyám azt hiszem én, hogy rossz asszony volt, tudod olyan, a milyenekről beszélnek. Rossz, nagyon rossz asszony volt!

Az öregebbik egy darabig, megszedülve a csapástól, gondolkodni sem tudott, ráhagyta az öccse szavát: rossz asszony volt, bizony rossz volt!

Egyszer azonban Isten tudja, honnan jött az öregnek a bátorsága, ellent mondott az öccsének, felpattant, majdnem dühbe jött.

— Igenis, nem rossz asszony! Jó asszony, csak tüzes a vére... Meg mit is csinált volna itt a boltban én mellettem!? Elfonnyadt, elhervadt volna? ilyen ránczos lett volna, mint én, meg te?!... Meg ne halljam többet, hogy rossz volt. Jó asszony volt, csak hogy elment, de vissza fog jönni, tudom, biztosan tudom, hogy vissza jön!

Az öccse megcsóválta ugyan a fejét, de ráhagyta, hogy vissza jön, bizonynyal vissza-

nek jelentette ki s ide vonatkozó jelentéseinek a Ház elé terjesztésével Belicska Bénit bizta meg.

Országgyűlés.

Jócskán megtelik a terem, mikor Perczel Dezső elnök megnyitja az ülést. Perczel Béné jegyző pedig jelenti, hogy Kossuth Ferenc indítványt, Feszty Béla és Szabó István pedig sürgős interpellációkat jegyeztek be.

A napirend következett volna, de ennek előtte szót kért Kossuth Ferenc.

— A függetlenségi és negyvennyolcas párt megbízásából a Hontzi-szobor ügyében kívánok szólni — jelenti a vezér. Elismerte Kossuth, hogy a szobor áthelyezését elrendelő uralkodói parancs még a múlt kormány idején történt. Felelősségre tehát se azért, se annak módoszatáért ez a kormány nem vonható, de az aktusban a nemzeti érzés sérelmét látja és ennek hangot kell adnia.

Széll Kálmán miniszterelnök nem tért ki a kérdés elől. Azonnal megadta a választ.

— Tegnap kijelentéseim daczára Kossuth Ferenc szükségesnek találta, hogy még a kérvények tárgyalása előtt már most szóba hozza ezt az ügyet. A halogatás nem szokásom és nem ezélem. Nincs rá okom, hogy már ezuttal is ne nyilatkozzam. A szobor áthelyezésének ügye a kormány előtti időből való, de a felelősséget érte alkotmányunk és a törvényszerint viseljük és álljuk is. A nemzeti becsület nagy kineve az országnak, annak sérelmét tünni nem szabad. De ez nem is történt. Sértést keresni ott, a hol ez nem szándékoltatott, nem helyes dolog. Az emlék, a melyről szó van augusztus hó 12-én áthelyeztetett és mert harcban elesett katonák csontjairól volt szó, felszenteltetett, nem mint szobor, hanem mint síremlék. Katonák adták meg katonák emlékének azt a tisztességet, a melyet még az ellenség is megad az ellenség eseteitjeinek. Politikai vonatkozás ez ünnepből ki volt zárva és hogy benne nemzetsértő szándéknak nyoma se volt, kiderül abból az okos és nobilis beszédből is, a melyet a hadost-parancsnok, Lobkovitz herczeg ott elmondott.

jön, hiszen csak nem hagyhatja itt Tildát egyedül?! hiszen csak van talán szive?! hiszen csak van talán szive?

S ettől kezdve a Gruberék asztalára mindig tettek egy terítéket, tettek mellé egy széket, a melyekre nem ült senki. A hálószobában pedig az öreg Gruber minden este maga vetett meg egy ágynak, azt a még most is illatos, fehér, habos ágynak... Várta vissza az asszonyt, az ő jó asszonyát.

Estefelé, mikor már alig jöttek a boltba, kiállt a két Gruber fiu az ajtóba s egyik erre a másik arra nézett hosszán, végig, az utcán, vártak valakit...

— Nem jön!...

— Majd holnap! S bezárták a rossz bolt ajtót, eloltították a petroleum lámpást s mentek be a szobába. A fiatalabbik lefektette Tildát, az öregebbik feltette az üres terítéket az asztalra és megvetette a fehér habos ágynak, a szép asszony ágynak...

Igy telt el sok, nagyon sok idő s Gruberéknél nem változott semmi. Csak talán az arcuk lett sárgább és ránczosabb s a ruhájok piszkosabb, fakultabb.

Tildából pedig nagy leány lett. Gyönyörű nagy leány. Karesu, sugár mint a bérczi fény, az arca fehér, közepén a leghalványabb rózsaszín árnyalattal, haja mint a szén, fekete, fényes, szemében olyan tűz, melyből a pokol villant elő.

— És ilyen volt az is, suttogtak utána

Sirkő, tisztelt Ház, nem sérthet, a sirkő hivatása az engesztelés...

A miniszterelnök meggyőzően okos, hazafias és formailag is magas szárnyalású szép beszédet zajos tetszéssel jutalmazta a többség.

Majd ismét Széll Kálmán miniszterelnök állt szólásra, hogy a törvényhozást a jövő teendőkről tájékoztassa.

Bő és egész az év végéig terjedő munkaprogrammot adott a miniszterelnök.

Az anyag hatalmas, a munka sok és úgy lehet indomnitásra is lesz szükség. A közös költségek tárgyalása is ózre maradt.

Végezetül proponálta a miniszterelnök, hogy a legközelebbi ülés hétfőn legyen. Ezen az ülésen választják meg a kvótadeputáció tíz tagját is.

A Ház helyeselt, de a miniszterelnök beszéde után tüstént szólásra pattant Ugron Gábor.

Lobogó hévvel, széles gesztusokkal, egészen kipirulva beszélt Ugron Gábor, úgy, hogy mikor azt dörögte, hogy „teljes nyugalommal várja a törvény szigorú szemmeltartásával a fejleményeket, hangos derűtség hullámzott végig a termen.

Széll Kálmán miniszterelnök tüstént megfelelt a haragos negyvennyolcasnak. A miniszterelnök beszédje nyugodt volt, de a sikere sokkal zajosabb, mint az Ugroné. Még az ősz Madarász József szólott, azután az interpellációkra került a sor.

Az árvizekre vonatkozott mind a kettő. Szabó István a dunai áradások, Feszty Béla pedig a vágbalparti töltések dolgában interpellálta a földművelésügyi minisztert.

Darányi Ignác földművelési miniszter együttesen és azonnal felelt az interpellációkra.

Nagy tetszést keltett a miniszternek az az ígérete, hogy maga személyesen fogja beutazni az érdekelt vidékeket.

— Eljen! Eljen! — zugott lelkesen és a Ház az interpelláló képviselőkkel egyetemben egyhangulag vette a választ tudomásul.

A legközelebbi ülés hétfőn délelőtt tíz órakor lesz.

az öreg asszonyok, amikor könnyedén, fenségesen, lépdelt el ez a szépség a girbe-gurba utcán, az apró, düledező házak között.

Csak a két Gruber fiu nem vette észre a hasonlatosságot. Az ő szemükben Tilda most is olyan kicsi volt, mint régen, mikor még dajka mesékkel becézgették. A Tóni bácsi még most is csak piczikének hívja s az apja sehogy sem akart beleegyezni a hosszú ruhába.

— Ráérsz te még aranyosom arra, hiszen te még kicsi vagy, nőni kell még neked! Majd később — szokta volt mondani.

Pedig Tilda már csakugyan nagy leány lett. Gyönyörű, bódító szép nagy leány, a ki, maga is tudta, hogy ő szép!

Bomlott utána az egész utca. A porban játszó kis gyerekektől föl addig a napdijas irnokig, ki az utca intelligenciáját képviselte. Az meg különösen szerelmes volt Tildába, valami poéta ismerősével még verset is íratott Tildához, a mit is az öreg Sári néni, az utca mindenese csusztatott a drága szép Tilda kis-asszony fehér kaecójába.

Tilda pedig, a vérében volt-e, vagy minden lány ilyen, nem tudom, szívesen vette az udvarlást, elolvasta, a verset, sőt még irt is választ, melyet megint Sári néni kézbesített...

Egyáltalában Tilda nagyon szívesen vette az udvarlást. Előbb csak a napdijasét, megelégedett vele; majd, amint nagyobb és nagyobb lett, többre vágyott.

Az a híres Magyarország.

szept. 29.

Egy debreczeni ember a fővárosba kénytelen tartózkodni s onnan írta ezt a levelet.

Hetek óta vagyok a fővárosban s mondom, a mennyire lelkesültem, hogy az ország szívében. Magyarország fővárosban élhetek, sennyire le vagyok verve most, mikor minduntalan csak a németséggel, a német szóval találkozom.

Azt mondják: Budapest Magyarország szíve. Dehogy az. Magyarország szívében nem itt kell keresnünk, hanem a szép alföldön, hol magyar az Isten, az ember, a szó, a levegő és minden.

Ez itt, ez a mindenféle vegyületekből összetételezett konglomerátum Magyarországnak nem a szíve, hanem a gyomra, mert folyton mindent elemészt.

Mindenből sok van itt, csak magyarból kevés. Jó magyar vidékről főikerült magyar embernek minduntalan pirulnia kell, mert folyton idegen és tulnyomólag német szót kell.

Német itt minden. Iparos, kereskedő, hivatalnok, szegény, gazdag, öreg és fiatal, mind mind. A czégtábla sok helyen német. Egy-egy német képes folyóiratból több példányt fog el, mint az összes magyar szépirodalmi és képes hetilapokból, pedig amazoknak egy része sokkal alább áll, mint a mi lapjaink bármelyike.

A helyett, hogy saját szépirodalmunkat pártolnánk, megvesszük mindenféle magyar gyűlölködő ember elméjének silány produktumát.

És mindez miért van? Csak azért, mert ezek valamivel olesőbbak és tetszetősebben vannak kiállítva.

A fővárosban még csökönnyösebben ragaszkodnak az emberek az idegen nyelvhez, mint messze vidékeken, az ország határszélein.

A kis napdijas magába maradt. Tilda kisasszonyt finom elegáns urak kísérték haza, mindig többen és többen. Nem egész haza ugyan, hanem csak a sarokig, mert jaj, ha a papa, meg a Tóni bácsi meglátná! de azért elég volt ez arra, hogy rövid idő múlva az egész utca azt beszélje, hogy az alma nem esik messze...

Tilda kisasszony azonban nem adott erre semmit. Szeretett hódítani, szeretett az udvarlók körében fényleni, ragyogni. Csakugy fogta az udvarlókat, egyiket a másik után...

Hanem egyszer baj lett. Az öreg Grubernek befutott a dolgot. Eleinte hinni sem akarta.

— Hazugság! Beakarják feketíteni az én tisztát, az én jó lányomat. Erre is rá akar nak kenni mindent, mint az anyjára! De azt már nem engedem. Agyonütöm a ki rosszat mond róla! Agyon én, agyon! s az a kis pergamen színű ember olyan vörös lett, mint a láng; ott dohogott egész nap a boltban, hogy milyen rossz is, milyen komisz is a világ.

Este pedig az ölébe vette az ő kis lányának gyönyörű fejét s úgy elsimogatta azt a bársonyos fekete haját, azt a finom fehér arczbört, hogy a könnye is kiesordult belé.

— Még mit nem akarnak erre a lányra mondani! De hiszen megmutatom én!

Tilda pedig folytatta tovább a hódítást. A kire egyszer szemet vetett, az rabja lett. Igaz hogy néha kellemetlenségei is voltak;

Szolnok-Dobokában s más oláh vidékeken minden oláh paraszt magyar szóval köszönti a nadrágos embert, ha tudja, ismétlem, ha tudja, hogy az magyar.

Itt pedig, uton-utfélen, bármilyen előkelő nyilvános helyen is német szóval fogadják az ember. Budapest környéke tele van sváb faluval s ezeknek lakói előtt a magyar szó csaknem teljesen idegen.

Hát minek is tanulja meg az a pudage szi sváb kofa hazánk zengzetes nyelvét, mikor itt, ebben a bolond nagy városban minden portékáját eladhatja a nélkül, hogy egy szót is beszéljen magyarul?

Ha ezeknek ajtót mutatna néhány derék magyar háziasszony, tudom Istenem, ész nélkül igyekeznének megtanulni és beszélni magyarul.

Nagy baj az is, hogy a nagy kereskedelmi vállalatok, pénzintézetek, részvénytársaságok alkalmazottainak gondolkodása és érintkezési nyelve: német. Hangzatos magyar névvel kéréző intézetek, vállalatok vezetői alig tudnak magyarul. Ha két tisztviselő a hivatalban összekerül, németül beszélget.

Ezeket kellene egy kis hazafiságra inteni. A közönyt félre kell tennünk.

Csak hadd vádoljon bennünket a külföld sovínistassággal, ez nem baj.

Engedni ebből, majd csak akkor engedhetünk, a Magyarországon magyar lesz mindenki és minden.

Ehhez pedig nekünk, azt hiszem, talán jogunk is van? Vagy nincsen?

Egyről-másról.

A Ragyogó Lélek és én.

Kicsiny de kifizetetlen szobámban nyugodtan alszom. Ágyamon és így én rajtam is hidegen játszik az őszi napsugár; valószínűleg horkoltam is.

Egyszerre erős kopogtatás riaszt föl.

— Nem engemet, hanem az ajtót kopogtatták.

— Szabad! — kiáltám bátran a paplan alól, mivel az erős kopogásból sejtettem, hogy aligha hitelező óhajjt érkekezni.

Az ajtó kinyílik s belép egy rejtelmes idegen. Rossz császárkabát és még rosszabb nadrág volt rajta, cipője csukorspárgával volt befűzve.

— Van szerencsém, mondá kellemes hangon. Én a Ragyogó Lélek vagyok!

— Foglaljon helyett mondám neki.

Szétnézett s mivel a szobában levő egyetlen széket a ruháim voltak, habozás nélkül letette őket a földre s kényelembe helyezte magát.

— Ön hirlapíró ugye!

— Fájdalom, mondám neki.

— Uram én önt nagy emberré sőt tovább megyek: gazdag emberré akarom tenni.

— No erre magam is kíváncsi vagyok. Beszéljen kedves Ragyogó ur, csupa fül vagyok édes Lélek ur csak beszéljen, mondám érthető izgalommal.

— Figyeljen, mondá, s azzal odamegy az asztalhoz és felhajtja kávémat, utána pegig meg eszi a kiflit. Mikor az utolsó falatot is lenyelte így szólt.

— No most már könnyebben beszélhetek.

— No én nem hallgathatok könnyebben gondolám.

— Uram nekem nagyszerű eszmém van, kitűnő terv, nagy üzlet, óriási siker és rengeteg pénz.

Kezdtém szédülni, annál is inkább, mert az asztalon levő 3 cigareta közül egyre már rágyújtott.

Mikor egészen elszívta ismét folytatni kezdé.

— A terv az enyém, én találtam ki, míg átjöttem az Océánon. Nagy ut volt és dohányozni sem volt szabad!

— Nem rossz az! mondá az öregnek. Ugyan hogy gondolsz olyat. Tilda nem rossz, csak... hát olyan a vére... Elment! Hát ugyan mit is csinált volna itt minálunk?

Megvénült volna velünk együtt, olyan ráncos lett volna az arca mint az enyém, meg a tied? Vagy férjhez ment volna Sziporkához! hát aztán mit ért volna vele... Elment, de visszajön! Vissza, bizonynyal vissza fog jönni!...

— Visszajön?! kérdi az öreg Gruber mintegy önmagától kételkedve.

— Persze hogy vissza, hiszen az anyja is visszajön!

— Igazán! Visszajönnék, vissza! kiáltja az öreg mintegy újra éledve. Felugrik az ócska díványról, szalad ki a boltba. kinyitja az ajtót s este már ismét ott áll a két Gruber fiu a boltajtóban s nézik hosszan merően az utcát...

Aztán bezárják az ajtót, bemennek a szobába, az öreg Gruber megteríti az asztalt, rátesz két üres terítéket, mellé tesz két széket, aztán bemegy a belsejébe s megvet két hófehér, habos patyolat ágyat...

Es ez így megy napról napra. A két fiu egyre vénül, arczuk egyre sárgább, egyre ráncosabb lesz, szakáll, bajusz megöszül, kihull, de azért csak felterítik az asztalt, megvetik az ágyat s várják vissza az asszonyt s a lányt...

holmi elhalászott ideálokért a többi lányok nem egyszer kapnak vele össze, de hát az már velejár a mesterséggel... Mindegy, csak hogy az udvar nőtt, nőtt tovább...

... A zug utcában pedig a két Gruber fiu nagyon boldog volt. Várták haza azt a régen eltűnt asszonyt: bár csak jönne már, hogy látná ezt a lányt, hogy gyönyörködnek benne!...

De az asszony csak nem jött. Hanem egy szép tavaszi estén virágfakadáskor, madár dal zengéskor elment utána Tilda is... Ott hagyta a boltot, a Tóni bácsit, meg a papát...

Ez aztán igazi csapás volt Gruberékre. A fiatalabbik ugyan csak hamar belenyugodott a dologba, de az öreg az nehezen viselte el. Átkozni kezdte az asszonyt.

— Annak a vére, az vitte el, az űzte el innen! Legyen átkozott, verje meg az Isten a haló porában, ha halott... vegye el az életét ha él!... Nem! ne vegye el, hanem büntesse meg, verje meg mindakét kezével!...

Hasztalan csitította Tóni, csak jobban dühöngött, jobban haragudott, nem hagyta még a boltot sem kinyitni.

— Minek? Kinek? kiáltotta szegény Tónira... Elment már mindakettő... Nincsen már egy sem... Nincs!... Elment!...

Szegény Tóni bácsinak nagyon meggyűlt vele a baja. Elővette az istenadta minden ékesszólását csak hogy a bátyját lecsitítsa.

Valószínűleg most akarta ki pótolni az akkor elmulasztottakat: mert a második cigarettára is rágyújtott.

— De uram . . .

— Vagy úgy, igaz, igaz, tehát beszéljünk. A terv tulajdonképpen abból áll . . . S míg ezt mondá zsebre dugta remek majolika festésű hamutartómat.

— De uram . . .

— Hiszen beszélök! Csak figyeljen, figyeljen erősen.

Erősen figyeltem s észrevettem, a mint a nyakkendőmet is zsebbe csuszattatta.

— De uram, hiszen . . .

— Ne zavarjon kérem, ne zavarjon s azzal eltűntette összes mancsott és inggombjaimat.

— Ez már sok, kiáltám.

— Ez még semmi, mondá nyugodtan, a java csak ezután jő s azzal eltűnt a zsebrám is.

Azután rágyújtott a harmadik cigarettára s nagy lépekkel járt föl s alá.

Én ép a legerélyesebb tiltakozásra készültem mikor látom az ablakon keresztül, — hogy a mosóném, kinek négy hónapja egy krajczárt sem fizettem, tisztelegni óhajt. Ő is észrevette. Gyanusan rám mosolygott, aztán hozzám jött, megveregette a vállamat kimutató az ablakon és így szólt:

— Kópé! Nem is hittem volna! Lám-lám. Hja ilyen az ifjuság. A vér, a vér stb. stb! No, de távozom nem zavarom. Ugyis csak beakartam mutatkozni.

— De kérem, mondám megdöbbenve.

— Csak nem gondolja, hogy itt maradok s azzal mielőtt megfoghattam volna indult kifelé. — Az előszoba ajtajában összeakadt a mosónéval.

— Kérem csak tessék, hölgyeké az elsőség. Csak tessék. Ugyis megyek. Itt voltam Batyi urnál, tartoztam neki egy pár forinttal, azt hoztam meg . . . Csak tessék!

— Nyomorult! sziszegém s azzal hosszas ájulásba estem, melyből a mosónémak másfél órai öntözés után sem sikerült fellecsolnia.

Baty

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Azoktőber—decemberi-negyedévelején felhívjuk a közönség figyelmét a

DEBRECZENI HIRLAP-ra

mely pártoktól és kormánytól egyaránt függetlenül egyedül olvasóközönségének érdekeit szolgálja. A „DEBRECZENI HIRLAP“ a naponként korán reggel megjelenő

„DEBRECZENI UJSÁG“

czimű politikai napi lappal együtt:

Egész évre	10 frt
Fél évre	5
Negyed évre	2 frt 50

A „DEBRECZENI UJSÁG“ kora reggeli házhoz hordásáért havonként 10 kr fizetendő, így két lap együttesen házhoz hordatással

október—decemberi ¼ évre 2 frt. 80 kr.

Előfizetési helyben a kiadó hivatalban Kutasi Imre könyvnyomdájában valamint Telegdy K. Lajos-féle könyvkereskedésben és vidéken a postahivatal utján.

N A P I H I R E K.

Debreczen, szeptember 30.

Időjárás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— szeptember 30. —
— Változás nem várható. —

Szent Mihály.

A magyar ember kalendáriumában két név van olyan, melyek nagyobb fordulatot idéznek elő egy és más téren. Közülük az egyik Szent-György, a másik pedig Szent-Mihály.

Mindakettő szép időszakra esik. Az első a tavasz beköszöntével nyit reánk. Már lombossá verődnek ilyenkor a fák, enyhe szellő kezdi bontogatni a rügyeket.

A másik az őszi vendég. Évi munkálkodásának gyümölcsét már betakarította ilyenkor a gazda. Aratott, el is értette a jószágot s most már nincs hátra más, mint a — pénzelés.

A természetben pedig megkezdődik a lassu haldoklás. Még dereng az ég azurja, de a napfény didereg már; még lombosak a fák, de a zöld lombsátor között igen sok lesz a sárga levél, mely egy ideig ott szomorkodik a galyon, míg egyszer megunja magát s pihenőt keres magának a földön.

A magyar gazdára nézve azért nevezetes forduló ugy Szent György, mint Szent Mihály, mert ekkor történnek a cseléd és munkásfogadások, bérlet felbontás, bérlet újítás, bérfizetés.

Tegnap volt Szent Mihály.

Szinte második nyarat hozott reánk. A sok esőzés és hideg időjárás után még egyszer teljes tüzelt tekint reánk a nap szeme. De ez a tekintet már nem sokáig marad ily tüzes. Mindig bágyadtabb lesz, míg aztán majd csak ritka vendégként látogat el ide a földnek erre a részére.

Szent Mihály különben még annyiban is változást hozott, hogy e naptól kezdve esti 7 órakor harangoznak nyolcz helyett.

Ami pedig magukat az eleven Mihályokat illeti, azok vidáman ülték meg e napot s csapot, papot, mindent elfeledve, mint néhány híres-neves druszájuk Csokonai Vitéz Mihály.

— **Istentiszteletek.** Holnap vasárnap a helybeli templomokban a következő sorrendben tartanak meg az istentiszteletek. Az ev. ref. templomokban: a nagytemplomban Birtha József s. lelkész, a kistemplomban Csutoros Albert s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban Mitrovics Gyula lelkész és az Ispotály templomban K. Tóth Kálmán lelkész tartanak istentiszteletet. — A róm. kath. templomban: reggel 7 órakor Kovács József tart misét, 8 órakor deák mise, 9 órakor Molnár Kálmán misézik, ¼ 11 órakor Hamernyik Sándor ¼ 12 órakor Szőke János tartanak misét. Délután 3 órakor litánia, tartja Hamernyik Sándor, 4 órakor szent beszédet és a rózsafüzér társulati ájtatosságot tartja Hamernyik Sándor, 5 órakor pedig a rózsafüzér ájtatosságot tartja Kovács József. — Az ágost. hitv. ev. templomban délelőtt 10 órakor Matterny Lajos fősperes tart istentiszteletet.

— A debreczeni jótékony nőegyesület 1899 okt. hó 1-én délután 3 órakor az árvaház üléstermében választmányi gyűlést tart. —

Tárgy: 1. Évnyegedes segélyezés. 2. Közgyűlés kitűzése. 3. Folyó ügyek, jelentések.

— **Oktober hatodika.** A debreczeni iparos ifjuság önképző egylete október 6-án, az aradi vértanúk emlékünnepe, az egylet Péterfia utczei helyiségében este 8 órakor gyásznemepélyt tart, mely fog állani a gyásznemepély felolvasásból szavalatból s az egyleti dalkör énekéből: gyásznemepély iránt érdeklődők szívesen láttatnak.

— **Iskolamulasztók.** Még alig kezdődtek el a tanítások már is sok az egyes egyházak tanítóinak panasza, hogy egyes szülők nem gondolnak gyermekeikkel semmit, nem küldik őket iskolába, vagy ha elküldik is nem ügyelnek arra, hogy vajjon a gyermekek nem a piacon ácsorognak e a kirakatok előtt, gyönyörködve a sok játékban az iskola helyett. A tanítók jelentgetik be a rendőrségnél az ilyen iskolakerülő gyermekeket. A rendőrség első ízben felhívja a szülőket, hogy gyermekeiket küldjék pontosan az iskolába, vagy ha elküldik ügyeljenek arra, hogy tényleg oda-menjenek, mert a második esetben már bünteti a gondatlan szülőket.

— **Esküvő.** Városunk egyik nagy műveltségű s bájos leánya D u s ó c z k y Mariska kisasszony ma Esküvött meg dr. H á m o s Péter Barsvármegye királyi tanfelügyelőjével A r a n y o s M a r ó t h o n. — A boldog menyasszony néhai dr. Dusóczky Pál orvos leánya. Gratulálunk a messzetávból az új párnak.

— **A városi közgyűlés befejezése.** A tegnapi közgyűlésről hozott tudósításunk befejezetlen volt, mivel a gyűlés a késő délutáni órákba is benyult s így az Áronék felebbezésének sorsát, melyet a városi tanács egyik végzése ellen adtak be, lapunk zártakor még nem tudhattuk. Mint értesülünk a közgyűlés magáévá tette a tanács javaslatát s a felebbezést vissza utasította. Hogy a közgyűlés e határozata mennyiben indokolt, igazán nem tudhatni. Ismertettük tegnapi számunkban az ügy állását, oly zavaros az egész dolog, hogy a közgyűlés tagjai méltán töltötték idejüket e kérdés körül délután 3 óráig, mert a kérdés tisztázása csakugyan sok időt követelt. No, de hát el van döntve s ezzel a két napig tartó közgyűlés véget ért. A jegyzőkönyveket hétfőn délelőtt fogják hitelesíteni.

— **Uj ügyvéd.** Dr. K i r á l y Péter a helybeli írói kar egyik jeles tagja letette az ügyvédi vizsgát s városunkban telepedett le, a miről a következő körlevelet intézte: T. cz. Szives tudomására hozom, hogy helyben Szent Anna utca 5. sz. a. (Gondy-ház) ügyvédi irodát nyitottam. Debreczen, 1899. szeptember hó. Teljes tisztelettel dr. K i r á l y Péter ügyvéd.

— **Parasztregény** Érdekes parasztregegy játszódott le most a Hortobágyon Egy jómódú parasztagazda tizenöt éves gyönyörű szép leánya beleszeretett egy hortobágyi csikósba. Szép volt a csikós is, amolyan eredeti paraszt szépség, napsütötte piros arcczal, pörge fekete bajuszsal, déleczeg, izmos termettel. Csak az volt a hibája, hogy szegény volt és harmincz éves. A lány azonban, kinek a szive a pruszlik alatt is csakugy dobogott, mint a másé a selyemruha alatt, nem nézte a legény korát, sem a szegénységét. Elszökött vele, ott hagyta az apját, az anyját. Az öreg azonban nem nyugodott bele a dologba; utána megy ő a lányának, ha mindjárt a pokol fenekére is es visszahozza! El is ment. A turbékoló szerelmes pármegsejtette a dolgots bujdosásnak adta magát. Egyik karántól a másikig mentek a nagy Hortobágyon, este meghúzódtak a pásztor túzek mellett s ott nézték egymást átölelve a felettük domborodó csillagos eget, a halavány holdat. Nem is találta meg őket az öreg; kénytelen volt a rendőrség segítségét igénybe

venni. A csendlegények persze mihamar rájok akadtak s visszahozták a lányt. Az idylnek vége lett. A leány hazajött, a szerelmes bojtár pedig maga fujja furulyáját a nagy Hortobágyon. Ma aztán beállt a leány apja megint a rendőrséghez, de most már a lányával együt.

— Megint elakar szökni, vissza ahhoz a koldushoz.

— Elhát! visszamegyek, mert szeretem! mondá a leány.

— Ugyan miért nem adja hozzá feleségül, mondja az apának a rendőrtisztviselő, hiszen látja, hogy nem bír vele. Magának van elég pénze, nem baj a z h o g y a bojtár szegény. Az ideje meg nem olyan sok, nem öreg az azért!

— Hiszen hozzá is adnám én válaszol az apa csak ne volna katolikus!

De a leány úgy lászik, nem olyan elfogult, mint az apja, mert még délelőtt elszökött, vissza a nagy Hortobágyra, s estére már a pásztortűzek mellett öleli babáját, a deli csikóslegényt.

— A váltó hamisítók. Csak nem az egész héteri Szabó János és váltó hamisító társainak bűnpöre foglalkoztatta a kir. törvényszéket. Tegnap végre ítéletet hoztak az ügyben. A vád beszédet dr. Galánffy alügyész mondotta. A védők dr. Nyiry Ernő, dr. Kardos Samu és dr. Bacso Dezső mind lehetők elkövettek védenek érdekében, de hát bizony a beismerés után keveset tehetek. Suba Jánosné hatévi fogházra Kovács Józsefné harmad félévi Kocskes Sándorné 3 évi, Elek Ferenczné másfélévi, Albert Istváné 2 évi fogházra ítélte a kir. törvényszék, Murvay Károly 8 hónapi börtönt kapott bűn részesség miatt.

— Óvatos Követésre méltó példát adott ma reggel egy uri ember mindazoknak, a kik nagy szeretettel visoltotnak Bachus ur iránt, a ki tudvalevőleg a görögök bor istene volt. Az illető ur a következő felirattal ellátott névjegyet küldte be a rendőrséghez:

Ma éjjli mulatok! Ha esetleg utamba eltéveszteném, kérlek a megtaláló rendőrt utasítani, hogy a névjegyem a kabátom gomblyukába van illesztve.

A rendőrségnél ennek következtében kiadták a parancsot, hogy ha az az ur csakugyan ellévedne, a gomblyukán levő névjegyem rajta van a neve és lakása, tehát hivatalos tapintattal haza kell vezetni.

— Köszönet nyilvánítás. A magyar protestáns irodalmi társaságunk f. évi Szeptember hó 20-án városunkban tartott nagy gyűlése alkalmából az elszállásolás költségeinek fedezésére utólag kezeimhez befolytak a következő szives adományok u: m Csurka János nyug: városi tanácsnok úrtól lelkes sorok kíséretében 6. korona. Komlóssy Miklós keresk és iparkamarai s. fogalmazó úrtól 2. korona melyért fogadják az illetők a bizottság őszinte köszönetét. Ez összeggel együtt, összesen 419 koronával járult városunk lelkes közönsége az elszállásolás költségeihez Oláh Károly tanácsnok, az elszállásoló bizottság elnöke.

— Megmart egyének. Ma ismét két egyént szállítottanak föl a budapesti Pasteur intézetbe kiket állítólag veszett kutya mart meg. — Székely Gyula és Bordai Bálint a nevék. Bár a kutya veszettsége tényleg nincs beigazolva, mint azt tegnapi számunkban is megírtuk, a rendőrség mégis felküldi őket, hogy gyógyulást keresvén biztosítva legyenek a rettenetes betegség ellen.

— A piarista rend hősei Mikor ötven esztendővel ezelőtt az egész nemzetet fegyverbe szólította a haza veszedelme, a váci és a nyitrai piaristák rendházából is harminc

ifju ment a csatatérre, felesorolva a revendát a honvédruhával. A harminczből ma már csak nyolcz él, kik megemlékeztek most arról az időről mikor elhagyták a kolostort és együtt indultak a harcmezőre. Buday Bélának, a pécsi káptalani uradalom mérnökének fölhívására a nyolcz honvéd találkozót adott egymásnak Budapestben. Mind a nyolczan megjelentek. Ime a piaristák életben levő hőseinek névsora: Mácsay Lukács, Léva város nyugalmazott polgármestere, királyi tanácsos, Jurits Mihály országgyűlési képviselő, Huszár György nyitrai ügyvéd, Spochtenhauser Ferencz nyugalmazott eszperplébános. Szabó Mihály tanítóképzőintézeti igazgató Szegedről, Walter Lajos, a debreczeni gazdasági akadémia nyugalmazott tanára. (Ronszik Lajos tanácsnok városunkban lakó apósa) Bokor Ferencz pécsi főreáliskolai tanár és az összehívó Buday Béla mérnök. A nyolcz honvéd Tedeumot hallgatott s az egész napot emlékeiknek szentelték. A bucsuzásnál megfogadták, hogy még egyszer, öt vagy tíz év múlva találkozásra jönnek össze.

— Hymen. Izsák Sándor, a Kövér és Izsák czég beltagja H.-Böszörményben f. hó 24-én jegyezte el özv. Grósz Sámuelné ugyanottani lakos bájos leányát Eszti ke kisaszonny.

— Szilvaszezon Külön szezonja szokott lenni a szilvának, már ugyanis akkor, amikor befőzik, hogy lekvár váljon belőle. A legnépiesebb is ez az édességek között, még a legszegényebb ember gyermeke is kap hábe-hóba egy karaj lekváros kenyeret s az mindig a szilvából. Ha többel nem legalább egy bögrével főznek belőle minden szerény kis lakáson mert a szilvalekvárhoz nem kell a drága ezukor, az ahogy befő, megédesíti magamagát. Főzésének most van a divaja s a szilvatermő vidékekről hozzák a szilvát, minek nagy vásárlása most áll a piacon és szorgalmasan hordják haza az asszonyok a lekvárnak valót.

* Az aradi gyásznapra elmenendő 1848 —9. honvédegyeleti képviselő és „13-as egyenruhás csapat“ utiköltségeinek fedezésére adakozók névsora és adományaik nyilvános nyilatkozás: (III.) Thaly Kálmán orsz. képviselő a „Közgazdasági bankhoz“ küldött 5 frtot. Simonffy Imr polgárm. 5 frt, Komlóssy A. főjegyző, Dr. Kola J., Kovács József, A férfi szabó, szűrszabó és kalapos társulat 2—2 frt, Kertész Mihály, Lengyel Imréné, Márk Endre, Dr. Somogyi Zoltán, Boczkó Sámuel, Konez Ákos, Acél Géza, Körner Adolf, Váci János, Dr. Szántó Sámuel, Vadon Sándor, özv. Bodó Sámuelné, Ganofszy Lajos, özv. Boros Sándorné, Varga és Vas, Harstein J. 1—1 frt, Stark Ignác, Liptay S.-né, Davidházy Kálmán, Kohn Adolf, Cs. L., Liehstein Menyhért. L. M., Juhász, Szliuka István-Nagy János gépész, özv. Léva, Tafler Ignác, N. N., N. M. Sz. M., N. N. özv. Dr. Kain Albertné, Janatka Alajosné, Pálffy Pál, Patay Lajos, Schweitzer testvérek, Lamberger és Tsa 1—1 kor., Lusztig Mór, N. M., Flórich Vencel, Kleinfeller Károly 30—30 kr, Molnár Lajos, N. N., Kölger Mihályné, N. N., K. Gábor, N. N., N. N., Feldman Jenő, Papp Gyula, Weisz N., Morvai Ferencz 20—20 kr, Stern N, 15 kr, Király Gábor, Kaszai Gézané, N. N., N. N., B. L., P. S. 10—10 kr.

— Készülődés. Künn, künn a falvak zsup fedele házaiban lassanként szomorura válik az élet. Az édesanyák sűrűn emelgetik kőtenyűk csücskét a szemükhöz, hogy letöröljék a könnyeket azzal. — A leányok egy része is szótalan, komorabb lesea gyakran azon veszik magukat észre, hogy az édes szülém immár harmadizben parancsol nekik valami s

csak harmadszorra tudják meg mit. Mindeme nagyobb mérvű változást pedig az idézi elő, hogy közeledik október, a rukkolis ideje. — Kezdődik a bucsuzkodás s faragják a nótákat:

Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak,
Fáj a szive sok édes anyának,
Fáj a szive sok édes anyának,
Mikor fíját viszik katonának.

A császár kenyerére szánt sok sok deli legénv uj életet kezd aztán a városban, — Lassan-lassan el is felejtí az ő görbe tornyu faluját s meg se hallja a leányajkról onnan erre szárnyaló nótát, hogy:

Szárnya, szárnya, kaszárnya eleje,
Abban van a legénység eleje;
Abba van az én kedves galambom,
Ki-kinéz a kaszárnya ablakon.

Kinéz ám, — de alighanem másra!..

— Katonazene a Magyar Királyban. Ma szombaton este a Magyar-Király kávéházban a 39 ik gyalogezred zenekara nagy zeneestélyt rendez válogatott műsorról, mely a következő:

1. „Ha én király volnék.“ — Nyitány Adamtól.
2. Mindig vagy soha. — Keringő Waldtenfeldtől.
3. Ábránd Hngenották operából Meyerbertől.
4. Huszárság, Szalkafrand Ziehrertől.
5. Vigjáték, nyitány Kéltől.
6. Chant du Rosignol Pacolo tólra Filipovsky.
7. Ábránd „Tauhauser“ operából Wagneréltől.
8. Souveuir de Ziehrei Keringő Krausetól.
9. Bécsi séták Egyveleg Kauizáktól.
10. „Rózsakirálynő“ Mazurka Selmeidertől.
11. Az én hazám Dal. Hoffmantól.
12. Rákóczy Induló Erkeléltől.

A kávéházban hideg büfé és tisztán kezelt kitűnő italok kaphatók. A kiszolgálás figyelmességéért Eröss Lajos kávék közkeskedik.

Színház.

Heti műsor: Szombaton Kettős szerelem, dráma Csiky Gergelytől Vasárnap, október 1-én két előadás; délután 3 óraker; A fekete rigó. Népszimű 3 felvonásban. Irta Géczy István; este 7 $\frac{1}{2}$ óraker bérlet szünetben. ujdonságul először: Dr. Szeleburdi Énekes bohózat 4 felvonásban. Irta: Dr Guthi Soma és Hegedüs Gyula. Hétfőn, Okt. 2-án bérlet 1. szám »A« másodsor Dr. Szeleburdi. Kedden, okt. 3-án bérlet 2. sz. »B«: A Gésák, vagy: Egy japán teaház története. Angol énekes játék 3 felvonásban. Szerdán okt. 4-én bérlet 3-ik szám »C«: A Gyurkovics leányok. Bohózatos életkép 4 szakaszban. Irta Herczeg Ferencz. Csütörtökön, okt. 5-én bérlet 4. sz »A«: Parasztheccsület. Opera 1 felvonásban. Zenéjét szerzette Mascagni Péter, Ezt megelőzi mint ujdonság: Robinzonok. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Makai Emil. Pénteken, október 6-án, az aradi vértanuk halálának gyásznapján, bérlet 5-ik sz. »B«: másodsor: Két szerelem. Szombaton okt. 7-én bérlet 6. szám »C«: A király házadodik. Történeti vigjáték 3 felvonásban. Irta Tóth Kálmán. Vasárnap, okt. 8-án két előadás: délután 3 óraker Lumpáczius Vagabundusz vagy: A három jó madár. Tündéries bohózat 3 felvonásban: este 7 és fél óraker bérlet szünetben, ujdonságul először: Egyiptom gyöngye Bohózatos operette 3 felvonásban. Irta Heltai Jenő. Zenéjét szerzette Forray Miklós.

Virágos kert

a Debreczeni Hirlap kis olvasóinak

Altató.

Ide jár,
Oda jár,
Sárgalábu
Kis madár,

Azt dalolja:
Csin, csin, csin,
Kocsikázunk
Kis kocsin.

Innen fu,
Onnan fu,
Esti szellő
El-elbu.

Csak azt fuja:
— Beli, haj!
Aludjunk már,
Nincsen vaj.

Erre ring,
Arra ring,
Rózsa, szegfű,
Rozmaring.

Azt susogja:
— Tente már!
Alszik már a
Napsugár.

Itt szalad,
Ott szalad,
Nyuszika a
Kert alatt.

Kiabálja:
Mák, mák, mák!
Jó éjszakát,
Kis babák!

Kis betű,
Nagy betű,
Szól az ezüst
Csöngetyű:

— Galamblábon
Babavár,
A kis tündér
Oda vár.

Pósa bácsi.

A szirtharang.

— Mese. —

A Badacsony komoran néz a Balatonra. Hasonlít az alakja a koporsóhoz s a ki először látja, meghökkenve mondja:

— Oh, be szomorú hegy ez a Badacsony!

A Balaton hullámai zugva, morogva emelkednek lábánál. Mintha a koporsó mellett gyászalt mormognának...

De csak messziről látszik ilyen szomorúnak a Badacsony. Közelről nézve csupa mosoly. Oldalait zöld szőlőtöke koszoruzza és környékén tömérdek présház, nyaraló tekint vidáman az utasra. Az ember fölkiált láttukra:

— Ej, be kedves hegy ez a Badacsony!

A Badacsonyon van a szirtharang is.

Öblös szirtdarab ez, mely olykor megzendül, mint a harang.

Mesém erről szól. Bim, bam! — szól a szirtharang. — Giling, galang! Szóljon a mese...

Daróczruhás kapás ember kapálgatta szőlőjét a Badacsony oldalán, arany ruhás tündérkirály trónolt a Badacsony ormán.

Nádfődeles kunyhóban lakott a kapás, kristálypalotában a tündérkirály.

Mondja egyszer a tündérkirály a szegény kapásnak.

— Kapásom, kapásom, jámbor alattvalóm, hosszú utra megyek. Kire bizzam a legdrágább kincsemet, három fürt arany-szőlőmet?

— Ha rám bízod, tündérkirály uram, úgy vigyázok rája, mint a szemem fényére.

— Rád bízom, hűséges kapásom, de úgy vigyázz rája, mint a szemed fényére. Ha elveszted a három fürt arany-szőlőt, sohasem terem több szőlő a Badacsonyon.

— Értem, uram király.

— De értsd meg azt is: ha megőrzöd, tied lesz a legszebb szőlő a Badacsonyon, ha nem őrzöd meg, belevettetek a Balatonba.

— Értem, uram király.

A kapás átvette az arany-szőlőt, a tündérkirály pedig befogatta a griffmadarait a hintájába és elutazott.

Őrizte a kapás a három aranyfürtöt. Felakasztotta a kamrába és éjjel-nappal annak az ajtajánál strázsált.

Senkisé tudott róla, hova tette a tündérkirály az arany-szőlőt, csak a király gonosz lelkű vadásza. Ennek nagyon fájt a foga az arany-szőlőre. Mondja a sasnak:

— Sasom, sasom, erős szárnyu sasom, szállj a kapás házába, hozd el a három arany szőlőfürtöt.

Visszajött a sas.

— Nem hozhattam el, vadász uram, mert a kapás nyilat fogott rám.

— Hollóm, hollóm, sötét szárnyu hollóm, — mondja a vadász, — repülj a kapás ablakába, hozd el a három arany szőlőfürtöt!

Visszajött a holló.

— Nem lehet, vadász uram, mert a kapás rám fogta a szőlőkarót.

— Csókám, csókám, éberszemű csókám, — mondja a vadász, — szállj a kapás kamarájába, hozd el a három arany fürtöt!

A kapás elfáradt a virrasztásban és elaludt. A csóka elvitte a három aranyfürtöt a vadásznak.

Épen akkor érkezett meg a király. Kérdi a szolgálótól:

— Mi dolog az, hűséges szolgálóm, hogy nincs egy fürt szőlő a Badacsonyon? Jégeső járt talán erre?

— Nem járt erre uram király jégeső, de ma egyszerre eltűnt minden szőlőfürt.

A király megrázta a fejét és sietett a kapáshoz.

— Kapásom, kapásom, jámbor alattvalóm, megőrizted-e a három arany szőlőfürtöt?

— Se éjjelem, se nappalom, uram király. Itt őrzöm egyre a kamara ajtaját.

— Jól van, fiam, nyissad hát ki az ajtót.

A kapás kinyitotta. Hát, uramfia! a három aranyfürtnek se hire, se hamva.

A tündérkirály haragosan kiáltotta:

— Így őrizted meg a legdrágább kincsemet? Ezért tűnt el hát minden szőlőfürt a Badacsonyról? Csatlósok, kötözzétek meg ezt a hűtlen sáfárt, vigyétek csónakra, bevisszük a Balaton közepére s a halaknak vetjük.

A szegény kapást megfogták, bevitték a Balaton közepére. Hát egyszerre — bim-bam — harangszó hallatszott. A szirtharang megszólalt. Bim-bam!

A csónak fölötti megjelent a sas.

— Jaj, jaj! — vijjogta. — Bevallom, én akartam elvinni az arany-szőlőt!

A harang egyre szólt. Most a fekete holló szállt a csónak orrára:

— Oh, jaj, oh, jaj! Én akartam elvinni, én akartam elvinni...

— Bim, bam! — zengett tovább a harang. Sebes szárnyalással érkezett a csónakhoz a csóka és ezt kiáltotta:

— Jaj, jaj, én vittem el, én vittem el! Bim-ban! A harang egyre fenyegetőbben zenget. Bim-ban vizhangoztatta dörögve a Badacsony. Bim-bam! zugott végig haragosan a Balatonon.

A vadász, a ki szintén a csónakban volt térdre vetette magát a király előtt:

— Jaj, százszorosan jaj, az én szegény fejemnek! — kiáltotta. — Bevallom nálam van a három fürt arany-szőlő, én hozattam el a csókával.

Azonnal átadta a királynak a három arany fürtöt.

A szirtharang egyszerre elhallgatott. Elvégezte feladatát. Mert a szirtharangnak az a tulajdonsága, ha valaki meghallja a tavon, bevallja a bűnét.

— Te vagy hát a bűnös? — kiáltott a király a vadászra. — Csatlósok, oldjátok föl a kapás köteleit, kötözzétek meg a vadászt és vessétek a Balatonba.

A víz nagyot csobbant és elnyelte örökre a gonosz vadászt.

Mire a tündérkirály kikötött a parton, a Badacsony alja és oldala már megint tele volt szőlőfürttel.

A kapás hűsége jutalmául megkapta a legszebb szőlőt és boldogan kapálgatta azt koporsója bezártáig.

A szirtharang most is megzendül gyakran...

Zsiga bácsi

**BERGER-féle GYÓGYÍTÓ
KÁTRÁNY-SZAPPAN**

teamentlyes orvosok ajánlják, Európa legtöbb államaiban
főnyes sikerrel alkalmazták

mindennemű bőrkürettés
ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kosz
a bőrdi kitégek, ugyazintén orr-rezesség,
ésvár, fagyás, lábimadás, fej- és szakáll-
korpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan
tartalmazza a fa-kátránnak 40%-át és min-
den egyéb, a kereskedelemben előforduló kát-
rányszappanoktól lényegesen különbözik.
Ósialások elkerülése végett határozottan Berger-féle
kátrányszappan megrendelése a az ismert védjegyre való
figyelmesítését követik. Idült bőrbetegségeknél sikerrel
alkalmazzák a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan
A gyengébb kátrányszappan az

ARCHÓR TISZTÁ TALANSÁGAI
eltávolítására, a gyermekeknek valamennyi betegségéi
ellen felülmuhatlan bőrtisztító mosó és fűrészsappan
mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan
36% glicerin tartalommal és finom illattal.

Ara minden fajnak használati utasítással együtt
darabonként 35 kr., 6 darab 1 frt 90 kr.
A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemel-
dők: Benzoe-szappan a bőr finomítására, borax-szappan
pattanások ellen, carbol-szappan a bőr simítására himlő-
helyeknél és mint fertőtlenítő szappan, Berger-féle fenyő-
fűrészsappan és fenyő-piper-szappan, Berger-féle gyer-
mek-szappan a szöngé kor részére (25 kr.)

Berger-féle Potrosulfol-szappan
rezes orr, küttés, bőrvizketegség és arcvörösség ellen,
szeplo szappan igen hathatós,

Berger-féle kénés tejszappan
mitesszer és arcizsztatlanág ellen. Tannin szappan láb-
izzadás és hajkihullás ellen.

Berger-féle fogszappan köcsögben

1. az. rendes fogoknak, 2. sz. dohányosoknak. Ara 30 kr.,
a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappano-
kat illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak Berger-féle
szappanokat kell kérni, miután számtalan hatástalan
utánzatok vannak. Gyár és főraktár:

G. Heil & Comp. Troppan.

Érdemjellel kitüntetve a nemzetközi gyógyszerkiállításos Bécsben 1888.

Raktárak Debreczenben: Balázs Ö.
Mihalovits István, Muraközy K. Dr Roth
csneh és Tóth B., valamint Magyaror-
szág legtöbb gyógyszer-tárában.

**Gyors és biztos segély gyomor
betegségeik és azok utóbajaiban!**

A legjobbnak bizonyult HAZISZER, mely az
emésztést szabályozza, rendes vérkeringedést ered-
ményezi, a megromlott és hibás véralkátást
eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan
és biztosan megszünteti a gyomorbajt és p. étvégy
talanságot, savanyu felbőfögé t. hányási ingert,
gyomor- és hasbántalmat, gyomorgöröcsöt, vértolu
lást hámorhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat,
a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rosa-féle balzsam

FRAGNER B. gyógyszer-től Prágában 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre ser-
kenti és egészséges tiszta vért szerez, különben
is biztos és messze földön híresé vált háziszser.
1 üveg 50 kr. kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágab

Figyelmeztetés! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a
prágai Fragner B. gyógyszer-tárából és figyeljen
arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt
látható kerek védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csoma-
golásán pedig a jobbról látható három szögletű védjegy.
A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, díjat kap!

Elismerő levelek ezrel rendelkezésre állnak.
Raktárak Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tárában, **EGGER A.** gyógyszer-tárában,
Főraktár **B. FRAGNER** Apotheke „zum schwarzen Adler“ in Prag
a készítőnél Ecke der Spornergasse Nr. 203.

**Kiváló fájdalomcsillapító,
antiseptikus, gyógyító és a he-
gedést elő-egítő szer.**

Minden gyuladás, seb és kelés gyógyítása biz-
tos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejreke-
dés- és keményedésnél, a gyermek elválasztásá-
nál, tályogok, vérkelek, pokolvar és genyedé-
seknel, továbbá körömgnyedés az ugynevezett
körömméregnél a kézen és lábujakon, keménye-
déseknél, daganatoknál, mirigydagantoknál, holt-
tetem képződéseknél stb. 50 év óta bevált

Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógyszer-től Prágában 203-III.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs
hűsítő hatása alatt.
Dobozban 35 kr-ával. Postán 6 krral
drágább.

Színházi előadás után friss ételek.

Debreczen szab. kir. városnak legelőkelőbb helye:
az „Arany Bika“ szálloda

étterme.

Alulirott ajánlom éttermemet a színházat látogató
közönség szives pártfogásába.
Kitünő ételek, tisztán kezelt borok, mindig friss csa-
polásu Dréher-féle koronasörből.
Hangverseny hetenkint kétszer, csütörtökön és vasár-
napon felváltva **Rácz Károly** és **Magyari testvé-
rek** által.
Számos látogatásért esedezik

Milleker Lajos
vendéglős.

Tisztán kezelt borok.

Figyelmes kiszolgálás.

Színházi előadás után friss ételek.

Debreczen, nyomtatott Kutas István kő- és könyvnyomdájában 1899

Me

Az E

Eg
nehéz
lan csa
az „Ige
perrend
esküdt
15 ike
beri jog
nagyobb
1900. ja
ugyanis
szóló 18
gokról s
czikk.

Nem
czikk sz
széki int
nem vég
vonásai
társaimm
séget,
képeség
helyeseb
megtiszte
azt teszi,
hiszik, ha
bírósná
annyit tes
fenség és

A DEBR

Amire

Astrél
hatalanul
aranyhaja
latos vállak
hoz hasonló
meleg fény
dultsága, a
fesztelenség
vakkal ostro
a mikor jó
térdeit rend
mályában a
a szerelmi hi
altatják el az
grófné ellená
lódó vidámsá
vére nyugodt
talanságával
a mai naptól,
pitány. Hossz